

Η

ΟΡΘΟΔΟΞΟΥΣΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΕΝ ΕΤΕΙ ΣΩΤΗΡΙΩ.

872

1871.

ΚΑΤ' ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ ΜΗΝΑ.



SISMATOLOGIO
BIBLIOTECA

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ

Τῆς ὑπ' ἐμοῦ γραφείσης καὶ πεμφθείσης ἐπιστολῆς εἰς Μονάχον (Βαυαρίας) πρὸς τὴν ἐκεῖτε Ἀντιπαπικὴν Προεδρείαν τῶν κατὰ τοῦ Ἀναμαρτήτου τοῦ Πάπα συμμαχησάντων ἀδελφῶν ἡμῶν Ὀρθοδόξων, ἤδη ὁμοιασθησομένων Καθολικῶν, ζητούντων τὴν ἀρχαίαν Καθολικὴν ὁδὸν, καὶ ἵνα μὴ ὑποπέσωσιν ἐκ τοῦ λεγομένου ἀλανθαστοῦ εἰς τὸ λελανθασμένον, τουτέστιν εἰς νέαν πλάνην, ἔκρινα καλὸν, ἐγὼ ὁ ταπεινὸς ἀπόμαχος Ἑλληνας, ὡς θρέμμα ἐν μέρει τῆς Γερμανίας, νὰ εἶπω εἰς τοὺς φιλελευθέρους καὶ φιλανθρώπους Γερμανοὺς, ὅσα ἐνόμιτα κατ' ἐμὴν γνώμην κατάλληλά, οὐχὶ συμβουλευῶν (ἄπαγε!), ἀλλ' ὑπενθυμῶν αὐτοῖς τὸ συμφέρον καθότι, ὁ σοφὸν ἔλαθε τοῦτο παιδίον εὖρατο.

Ἀνέγνωμεν ἐν τῷ « Νεολόγῳ » ἐν δεκά Ἄρθρα, μεταφερθέντα ἐκ τοῦ « Ἐλευτέρου Τύπου » τῆς Βιέννης, ἐπὶ τῶν ὁποίων θέλομεν ἐπιφέρει ὀλίγας παρατηρήσεις.

Μολονότι ἐσπουδάσαμεν ἐν τῇ νεότητι ἡμῶν μέρη τινὰ τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας, καὶ ὕστερον ἀφιερῶθιμεν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς τοῦ Ἀσκληπιοῦ τέχνης, ἣν τινα καὶ ἐπαγγελλόμεθα, νομίζομεν καὶ εὐελπιστοῦμεν, ὅτι ἡ ἐν Μονάχῳ σοφωτάτη κατὰ τοῦ ἀλανθαστοῦ τῶν Παπῶν ἱερά, ἀγία καὶ ἀπὸ Θεοῦ ἐκλεχθεῖσα σήμερον Ὀμήγουρις θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν αὐτῆς, τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀναξίου δούλου τῆς Ἑλληνας, τὴν ἐν εἶδει ἀναφορᾶς προτεινομένην παρατήρησίν μου ἐπὶ τῶν 11 Ἄρθρων αὐτῆς, ἅτινα μέλλουσι νὰ ἐξετασθῶσιν ὅσον οὕτω ἂν δὲ δὲν ἐγκρίνη τι τῶν προτεινομένων ἄς τ' ἀπορρίψῃ πάντα, καὶ ἄς δώτῃ ἀκρόασιν εἰς τὰς γενησομένας ἴπως κατόπιν τῶν σοφωτέρων Ἑλλήνων παρατηρήσεις· διότι προβλέπω μὲ τὸν μικρὸν μου νοῦν, ὅτι ἤγχιεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν γενήσεται μία ποιμνὴ εἰς ποιμνὴν, καὶ ὅτι ἡ ὀρθοδοξία ἀναλάμψει, κατὰ τὰς προρρήσεις τῶν προπατόρων ἡμῶν, ἐκ τῆς Γερμανίας, πρῶτον, καὶ ἐκεῖθεν θὰ διαδοθῇ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα αἰρετικά χριστιανικά κράτη.



ΤΑ ΠΡΟΤΑΘΗΣΟΜΕΝΑ 11 ΑΡΘΡΑ,

ΚΑΙ ΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΩΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΜΟΥ.

ΑΡΘΡΟΝ Α'.

« Δέον, ὅπως ἡ κοινότης ἀνακτήσῃται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν τοὺς ποιμένας αὐτῆς, ὡς ἐν τῇ ἀρχικῇ χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς οἱ Ἰσραηλῖται καὶ Διαμαρτυρόμενοι, οἵτινες ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἀπολαύουσι τοῦ προνομίου τούτου. »

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Α' ἄρθρου.

Ναί, ἀρεῖλει ἡ νέα Ἐκκλησία, ἡ ὀνομασθητομένη «ἀρχαία Καθολικὴ Ἐκκλησία,» νὰ ἐκλέγῃ τοὺς ἱερεῖς καὶ ἀρχιερεῖς αὐτῆς κατὰ βούλησιν, ἀνευ τῆς μοχθηρᾶς τῶν Παπῶν ἐπισφραγίσεως ἢ ἐπικυρώσεως, ὡς ἐποίουν οἱ ἀρχαῖοι χριστιανοί, διότι οἱ Πάπαι ὡς γνωστὸν εἶχον σκοπὸν νὰ γίνωσι κοσμοκράτορες πολιτικοὶ μᾶλλον, καὶ ὅτι πολλὰ ὀλίγον τοὺς ἔμελλε διὰ τὸν Θεὸν, τὸν Χριστὸν ἢ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· διὰ τοῦτο καὶ πάντοτε περιέθαλπον τὰς αἰρέσεις, διὰ νὰ συγχίξουν τοὺς λαοὺς, καὶ αἰφνης ἐπαβρῆσιάζοντο ὡς Πράιτορες μὲ τὸ Veto, ἢ μὲ τὸ Ναπολεόντειον je le veux· ἀλλ' ἀναφέρετε « ὡς οἱ Ἰσραηλῖται καὶ Διαμαρτυρόμενοι » πῶς; φίλοι Γερμανοί, δὲν ἐθυμήθητε τὴν ἀρχέτυπον Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν ζητεῖτε ἤδη, καὶ εἶπετε « ὡς οἱ ὀρθόδοξοι Ἀνατολικοὶ χριστιανοὶ Ἕλληνας; » ἄρα γε, διότι εἴμεθα μακρὰν ὑμῶν γεωγραφικῶς δὲν μᾶς ἐνθυμήθητε, ἢ διότι ἔχομε σκοπὸν νὰ ἐνωθῆτε μεθ' ἡμῶν, δὲν τὸ εἶπατε, μόνον καὶ μόνον εἶπα νὰ μὴ τα-

ῥάξητε ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὺς μέχρι τοῦδε καθ' Ἑλλήνων δεδιδαγμένους ὑπὸ τῶν Ἰησουϊτῶν Καθολικοὺς Γερμανοὺς, ἕως οὗ τοὺς προδιαθέσθητε, καὶ ὑπερον τοὺς εἶπητε τὴν ἀλήθειαν, « ὅτι ἡ ἀληθὴς χριστιανικὴ πίστις εὐρίσκεται ἀλάθαστος καὶ ἀμόλυντος εἰς μόρους τοὺς Ἑλλήνας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὅλα τὰ ἔθνη τὴν παρέλαβον, καὶ τρέξατε πρὸς ἀνατολὰς, ὅτι ἐξ Ἀνατολῆς ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης; »
 Ἄν τοῦτο, σᾶς συγχωροῦμεν, ἀλλὰ μὴ λησμονήσητε ὅτι παρ' ἡμῶν ἡ χριστιανικὴ πίστις διαμένει ὡς τὴν παρέλαβαν ἡμῶν οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

ἈΡΘΡΟΝ Β'.

« Οἱ κληρικοί θέλουσι λαμβάνει ὠριμένην μισθοδοσίαν, ἐπαρκοῦσαν αὐτοῖς, ὅπως ζῶσι εὐσχήμως. »

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Β' ἄρθρου.

Παρ' ἡμῶν οἱ κληρικοί πάντοτε ἐλάμβανον λιτὸν χρηματικὸν ποσόν, δι' οὗ ἕζων ἐν ἀξιοπρεπέει, καὶ εἰς τοῦτο τὸ ἄρθρον ἐπαινοῦμεν τὸν ἀγαθὸν ὑμῶν σκοπὸν, φίλοι Γερμανοί, διότι ἡ μισθοδοσία τοῦ ἱερατείου μας ἔκαμε αὐτὸ, ὥστε νὰ μὴ παρεκτραπῆ ποτὲ εἰς τὰς ἀπανθρώπους ἀνοσιουργίας, εἰς ἃς προέβη τὸ Καθολικὸν ἱερατεῖον, καταφρονηθῆσαν πᾶν ἱερόν καὶ ὅσιον, καὶ μετὰ τὴν ἀδιαφορίαν ἢ συγκατάθεσιν τῶν κυβερνήσεων ἔκαμε καθ' ἑκάστην (au o da fé) τόσας χιλιάδας ἀνθρώπων πλασματικῶς ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστος ἦτο προωρισμένος εἰς διάφορα ἀγαθὰ ἔργα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα.

ἈΡΘΡΟΝ Γ'.

« Τὸ ἄγαθον καταργεῖται, ἕκαστος δὲ καθολικὸς ἱερεὺς ἔξει τὸ δικαίωμα τοῦ νυμφεύεσθαι, ὡς καὶ κατὰ τὰς δέκα πρώτας ἑκατονταετηρίδας τῆς χριστιανικῆς. »

Ἡ ἀγαμία τῶν ἱερέων ἐν τῇ Καθολικῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ εἶχε σκοπὸν ν' ἀνυψώσῃ τὴν παπικὴν τυραννίαν, ὥστε οἱ μὴ ἔχοντες τέκνα καὶ συζύγους ἱερεῖς νὰ φέρονται ἀσπλάγχχνως κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἀποβλέποντες μόνον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τοῦ Πάπα, καὶ νὰ μεταχειρίζονται ὅλας τὰς τῶν χριστιανῶν γυναῖκας ὡς παλλακάς των· δὲν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι πρό τιμῶν ἐτι ἐτῶν ἐν Ῥώμῃ καὶ ἀλλαχοῦ, ὅταν Καθολικὸς ἱερεὺς εὐρίσκετο παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ δεῖνος ἢ δεῖνος, καὶ ὁ οἰκοδεσπότης αὐτὸς ἐρχόμενος ἐξωθεν ὑπέστρεφε καὶ ἀνεχώρει ἐκ τῆς οἰκίας του, ἕως οὗ ὁ ἱερεὺς κατὰ τὴν κοινὴν ἑλληνικὴν ἡμῶν φράσιν, ἐξομολογήσῃ τὴν κυράν . . . καὶ ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς οἰκίας ἐκείνης; ἐκτὸς ἂν θέλετε μόνον ἀπὸ αἰδῶ ἢ ἀπὸ φιλοτιμίαν σας νὰ τ' ἀρνηθῆτε.

Δὲν ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἡ ἱερά ἐξέτασις, ἀφ' οὗ ἐφόρευε, διὰ τὸ μηδὲν, τοὺς πλουσιωτέρους πολίτας, ἐδήμιε τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ ἐλάμβανε τὰς τε συζύγους καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν, ἐφ' ὧν ἀσελγαίνοντες οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἰησοῦ Ἰησοῦται, τὰς ἐφόρευον καὶ αὐτάς, ἅμα ἔμενον ἕγγυοι; (α).

Ὡστε, φίλοι Γερμανοί, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑμῶν εἴμεθα σύμφωνοι εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ σᾶς ἐπαινοῦμεν μετὰ θαυμασμοῦ διὰ τὸ τοιοῦτον ὑμῶν διάβημα.

ἈΡΘΡΟΝ Δ'.

« Οἱ σύλλογοι τῶν κανονικῶν καταργοῦνται. »

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Δ' ἄρθρου.

Οὐδέποτε τοιοῦτους κρυφίους συλλόγους ἡ ἡμετέρα ἀνατολικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία παρεδέχθη· ἐσχάτως δὲ (1870) ἐν Ἀθήναις ἱερεῖς

(α). Les Jésuites, Paris, 1858, καὶ « Βαλεντίνη, ἢ Τὰ θύματα τοῦ Ἰησοῦτισμοῦ ».

τινες ἠθέλησαν νὰ σχηματίσωσι σύλλογον ἱερωμένων, μετὰ γὰρ ἰσχυρὸν σκοπὸν, καὶ ἀμέσως ἡ εὐαγής ἱερά Σύνοδος τῆς Ἑλλάδος τὴν κατήργησε διὰ ψηφίσματος αὐτῆς, μὴ ἀνεχομένη οὐδὲν κατὰ μίμησιν τῆς Ῥώμης, ἔστω καὶ πρὸς καλὸν τοῦ ἔθνους ἡμῶν· διὰ τὸν ἴδιον λόγον δὲν παρεδέχθημεν καὶ τὸ νέον ἡμερολόγιον, διὰ νὰ μὴ φανῶμεν ὅτι νεωτερίζομεν ἔστω καὶ εἰς ἀσήμαντόν τι, ἀλλὰ κρατοῦμεν καθαρὰν καὶ ἀμόλυτον τὴν ἀποστολικὴν πίστιν, ἀνευ προσθήκης οὐδὲ ἰῶτα ἐνός· προσέλθετε δὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ σᾶς δεχόμεθα μετὰ ἀνοικτὰς ἀγγάλας, μὴ λοξοδρομεῖτε (zigzag) διὰ νὰ φθάσητε εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ ζητήσητε ἐντὸς ὀλίγου.

ἈΡΘΡΟΝ Ε΄.

«Ἡ λειτουργία θέλει τελεῖσθαι γερμανιστί, ἥτοι εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς κοινότητος. Ἡ ἐν τοῖς ἱεροσπουδαστηρίοις διδασκαλία πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν κλάδων θέλει γίνεσθαι γερμανιστί.»

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Ε΄ ἄρθρου.

Ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τῶν Ἑλλήνων γίνεται πάντοτε ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἡ τε λειτουργία, ὡς καὶ ἅπασαι αἱ ἱεραὶ τελεταί, παρὰ μὲν τοῖς Ἑλλησιν ἑλληνιστί, παρὰ δὲ τοῖς Ῥώσσοις, Βουλγάροις, Σέρβοις, Βλάχοις, Μολδαυαῖς, Ἀραβί, Ἀρμενίοις καὶ λοιποῖς ὀρθοδόξοις εἰς τὰς ἐγγχωρίους αὐτῶν γλώσσας· μόνοι δὲ οἱ Πάπαι καθιέρωσαν τὴν Λατινικὴν καὶ εἰς τὰ μὴ γινώσκοντα ἢ ἐννοοῦντα αὐτὴν ἔθνη, διὰ νὰ φοβίζουσι τοὺς χριστιανούς των, μετὰ πομπῶδεις λέξεις, χωρὶς νὰ ἐννοοῦν μὴδὲν ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο σᾶς ἐπαινοῦμεν, καὶ σᾶς εὐρίσκομεν συμφώνους μετὰ τὴν διάταξιν τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ, οἵτινες ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς ἐλάλουν τὰς διαφόρων ἐθνῶν γλώσσας, καὶ ἐννοοῦντες αὐτοὺς τὰ ἔθνη πάντα Πάρθοι καὶ Μήδοι κτλ. εὐφραίνοντο καὶ ἐθαύμαζον σὺν τῇ διδαχῇ τὴν τε εὐγλωττίαν καὶ ῥητορείαν αὐτῶν.

ἈΡΘΡΟΝ ΣΤ΄.

«Πᾶσαι αἱ λειτουργίαι, γάμοι, κηδεῖαι κτλ. θέλουσι ἐκτελεῖσθαι δωρεάν· τὰ ἰδιαίτερα ὠφελήματα τῶν ἐφημερίων καταργοῦνται, ὁ δὲ ἱερεὺς ἀποζημιοῦται διὰ μείζονος μισθοδοσίας.»

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ΣΤ΄ ἄρθρου.

«Ὅλαι αἱ ἱεροτελεστίαι ἀνέκαθεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἐκτελοῦνται δωρεάν, οἱ ἱερεῖς ἡμῶν οὔτε ἰδιαίτερα ὠφελήματα ἔχουσι, οὔτε ἀποζημιῶσιν διὰ μείζονος μισθοδοσίας, ἐκτὸς τῆς προαιρετικῆς τῶν χριστιανῶν προσφερομένης δωρεᾶς εἰς μέρη, ὅπου δὲν ἔχουν ὠρισμένην ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν, καὶ ὁμῶς διατηροῦνται ἀξιοπρεπῶς μετὰ τῶν συζύγων καὶ τέκνων αὐτῶν, ἀπέχοντες πολὺ μακρὰν ἀπὸ τῶν παχυγαστρῶν Λατίνους ἱερεῖς· ὑμεῖς δὲ πλειοψηθεῖτε αὐτοὺς, ἕως οὗ ἀποσυνηθίσωσιν οὗτοι τὰ κακῶς συνηθισθέντα.»

ἈΡΘΡΟΝ Ζ΄.

«Πᾶσαι αἱ πομπαί, πᾶσα ἀπιστία ἐν τοῖς ἐνταφιασμοῖς παύουσιν· εἰς μόνος ἱερεὺς θέλει ἐκτελεῖ τὸν ἐνταφιασμὸν τῶν τε πλουσίων καὶ τῶν πενήτων.»

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Ζ΄ ἄρθρου.

Εἰς τὸ ῥηθὲν ἄρθρον, βλέπω ὑμᾶς πλησιάζοντας πολὺ εἰς ἀρχέτυπον τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τύπον, ἥτις οὐδέποτε διέκρινε πλοῦσιον ἢ πένητα, βασιλέα ἢ στρατιώτην, ἢ δὲ τοιαύτη θεοπισθεῖσα ὑμῶν ἀπλότης δηλοῖ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ μιμήθητε ἡμᾶς τοῦ νὰ φέρητε τὸν νεκρὸν εἰς τὸν τάφον συσσευόμενον ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς αὐτοῦ μετὰ ἀνοικτὸν πρόσωπον, καὶ μετὰ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους, ὅπερ ἐστὶ λίαν συγκινητικὸν τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου καὶ βεβαιωτικὸν ἅμα τῆς ταυτότητος τοῦ ἀθανάτου προτύπου.

«Ἡ μυστικὴ ἐξομολόγησις καταργεῖται.»

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Η' ἄρθρου.

Εἰς τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ, ἕκαστος ἐξωμολογεῖτο τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτίας ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐλάμβανε τὴν ἄφεσιν αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ ὑπέκλυπεν εἰς κανόνα τιὰ, ἀναλόγως τοῦ ἁμαρτήματός του, ἀλλὰ πληθυνθέντων τῶν χριστιανῶν καὶ συστελλομένων εἰς τὴν τοιαύτην δημοσίαν ἐξομολόγησιν, ὤρισεν ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία τοὺς πνευματικούς. Ἡ Ἀνατολικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία οὐδέποτε κατεχράσθη τὰς ἁμαρτίας τοῦ ἐξομολογουμένου, ἀλλ' ἡ Λατινικὴ Ἐκκλησία μετεχειρίσθη τὴν ἐξομολόγησιν ὡς μέσον, δι' οὗ νὰ μανθάνῃ τὰ μυστικὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς προδίδῃ ἢ εἰς τὴν διοίκησιν, ἢ εἰς τὸ πῦρ ὥστε ἔχετε δίκαιον νὰ μισητε καὶ ἀποστρέψετε, φίλοι Γερμανοί, τὴν τοιαύτην ἐξομολόγησιν, μολονότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, διέταξε τὸ «ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλων τὰ ἁμαρτήματα», γηραιὸς δέ τις ἄρχιερεὺς τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας μ' εἶπέ ποτε, ὅτι, ἀρκεῖ νὰ ἐξομολογηθῇ τις εἰς ὃν τινα ἔχει πίστιν ἱερέα ἢ λαϊκόν, καὶ ἡ ἐκ καρδίας μετάνοια, αὐτὴ ἡ τύψις τοῦ συνειδότος, διὰ τοὺς ἔχοντας συνειδήσιν, καὶ νὰ μετανοήσῃ ἐσωτερικῶς, ὁ δὲ πολυεὐσπλαχνὸς Θεὸς, οὐδένα τοιοῦτον χριστιανὸν θέλει καταδικάσει ποτὲ εἰς κόλασιν· ἀλλ' ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία ἀπαιτεῖ νὰ ἐξομολογηθῇ τις ἐνώπιον ἱερέως πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, ὅς τις θέλει διδάξει εἰς τὸν ἐξομολογούμενον καὶ ἀντιφάρμακον πρὸς ἐπανόρθωσιν αὐτοῦ.

Τὸ καθαρθήριον πῦρ, τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζομεν ἡμεῖς οἱ Ἀνατολικοὶ ὀρθόδοξοι χριστιανοί, οὔτε που τῶν ἁγίων Γραφῶν εὑρηται, εἶναι ἐφεύρημα τῶν Παπῶν χάριν αἰσχροκερδείας, ὥστε κάμετε φρόνιμα νὰ καταργήσητε τὸ ἀνύπαρκτον Καθαρθήριον Πῦρ ὡς καὶ τὴν κατὰ τοὺς Πάπας ἰδίαν ἐξομολόγησιν, καὶ νὰ δεχθῆτε μόνον τὸν τρόπον τῆς ἐξομολογήσεως τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας τῶν Ἑλλήνων· διότι, ὁ Ἕλλην ἐμπιστεύεται εἰς ἕνα μόνον ἱερέα, ὠρχισμένον καὶ τοῦτον, καὶ τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ μαρτυρία, ἔ-

στω καὶ ἱερέως (μολοῦν ὅτι λέγει ἡ Γραφή, «χειλὴ ἱερέως οὐ ψεύδεται») δὲν εἶναι παρ' ἡμῶν δεκτὴ ὑπὸ τῶν νόμων τῶν πολιτικῶν· ἐπομένως ἔχομεν νόμον ἐκκλησιαστικόν, «ὅς τις ἱερεὺς εἶπη τι, τῶν ὧν παρὰ τοῦ ἐξομολογηθέντος ἤκουτε, καθαιρεῖται τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ.» ἔχομεν καὶ νόμον πολιτικόν, ὅς τις, «τὸν τοιοῦτον πνευματικὸν φέροι εἰς τὴν ἀγχόνην.» ὥστε μὴ καταργεῖτε τὴν ἐξομολόγησιν, ἵνα μὴ θεομάχοι φαίητε, καὶ διορίσατε πνευματικούς γηραιούς καὶ ὠρχισμένους ὡς ἡμεῖς.

« Πᾶσαι αἱ εἰς προσκύνησιν ἀποδημίαι αἱ ἀποσπῶσαι τοὺς λαοὺς ἀπὸ τὰς ἐργασίας, πᾶσαι αἱ λιτανεῖαι παύουσι.»

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Θ' ἄρθρου.

Ἐχετε δίκαιον, φίλοι Γερμανοί, ν' ἀποτρέπητε τοὺς ὀρθοδόξους, ὅσον οὐπω, Γερμανοὺς ἀπὸ τὰς ἱεράς πορείας ἢ ἀποδημίας, ὡς ἀποσπῶσας τοὺς λαοὺς ἐκ τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, ὡς καὶ αἱ λιτανεῖαι· διότι τὸ ἱσραεῖον τῆς Δύσεως ἔκαμε μεγάλας καταχρήσεις τούτων· ὡς καὶ αἱ πομπῶδες λιτανεῖαι ἢ ἀποδημίαι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ὀρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ οὐδέποτε ἐγένοντο διὰ παρακινήσεως ἢ βίας τῶν ἱερωμένων μας· διὸ καὶ εἰς τὸ ἔθνος ἔχομεν ἀνέκαθεν ὀλίγους τοιοῦτους πένητας προσκυνητὰς, μόνον δὲ οἱ γεγηρακότες καὶ αἱ πλούσιοι, οἵτινες διέθεσαν τὰ τε ἡλικιωθέντα τέκνα καὶ τὴν περιουσίαν αὐτῶν, οὗτοι μόνον ὑπῆσαν εἰς προσκύνησιν τῶν ἁγίων τόπων, ἢ ἄλλων μερῶν, ὅπου ἐφημίσθησαν, τυχόν, θαύματα ἁγίων· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔχοντας τοῦ πράγματος, οἱ κατὰ καιρὸν ποιμένες καὶ πνευματικοὶ ἡμῶν, εἰς τοὺς θελήσαντας ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ν' ἀκολουθήσωσι τοιαύτας ἱεράς πορείας, ὑπενηθύμιον πάντοτε τὸ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ λόγιον, «ἐρχεται ὥρα, ἐν ἣ ὅτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσουσι τὸν Θεὸν αἱ ἀληθεῖς προσκυνηταί, ἀλλὰ πανταχοῦ, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ», ὅτι ὁ Θεὸς ἐστὶ πανταχοῦ παρῶν καὶ τὰ πάντα πληρῶν· πρὸς δὲ

προτέθετον τοῖς παθοῦσι τὰς ἱεράς πορείας, τὰς τε τῆς ὁδοιπορίας βα-
 σάνους, καὶ τὰ μάταια αὐτῶν ἔξοδα, παρακινούντες αὐτούς, τὰ διὰ
 τὴν ἱεράν πορείαν ὠρισμένα χρήματά των νὰ τὰ ἐξοδεύσωσιν εἰς ὑπαν-
 δρεῖαν ἀπόρων παρθένων, ἢ εἰς βοήθειαν σχολείων· τοιοῦτόν ἐστι, φί-
 λοι Γερμανοί, τὸ ἑλληνικὸν ἱερατεῖόν μας, ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν ἁγίων
 Ἀποστόλων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, καὶ μέχρι τῆς
 σήμερον· λάβετε ὑπ' ὄψιν ὑμῶν, ὦ σοφοὶ Γερμανοί, ὅλα τὰ ἱερατεῖα
 ὄλων τῶν ἐθνῶν τοῦ κόσμου, καὶ θέλετε εὖρεϊ τὸ ἑλληνικὸν ἱερατεῖον
 τὸ εὐγενέστερον, τὸ θεοπροβλητότερον, τὸ ἠθικώτερον, τὸ ἀγιώτερον, τὸ
 σεβαστότερον καὶ εἰς αὐτὴν του ἔτι τὴν ἐνδυμασίαν τὸ ταπεινότερον,
 καὶ ὄχι καθὼς αἱ πορφυραὶ καλύπτραι τῶν Παπῶν· παρ' ἡμῖν τοιαύτας
 καλύπτρας φοροῦσι μόνο· ἐν καιρῷ Καρναβαλίων οἱ ἀχθοφόροι, πρὸς δὲ
 οἱ γελωτοποιοὶ μὲ τούς πίθηκας των, καὶ τοιοῦτοι ἐν Ἑλλάδι καὶ
 Τουρκίᾳ οἱ πλείότεροι εἰσι Φράγκοι· ἐν ᾧ τὸ ἡμέτερον Καλυμαύ-
 χιον, μέλαν ὄν, ἔχει τὸ σχῆμα Μίτρας. Ὡστε σᾶς προτρέπομεν,
 φίλοι Γερμανοί, ν' ἀλλάξητε καὶ τὰ ἀσπίδια χριστιανοῖς ἱερεῦσιν ἐνδύ-
 ματα ὡς καὶ τὸ κείρειν τὴν κόμην καὶ τὸν πώγωνα, καὶ νὰ δώσητε ἀντὶ
 τοῦ ποικίλου τὸ μονότονον μέλαν καὶ ταπεινὸν σχῆμα, ὥστε διὰ τοῦ
 τοιοῦτου ἐνδύματος νὰ παύσῃ καὶ ἡ κορυφωθείτα ὑπὸ τῶν Παπῶν ἔ-
 παρσις αὐτῶν· τὰ δὲ κολακευτικὰ χρυσᾶ ῥόδα, τὰ ὅποια οἱ Πάπαι
 ἔστελλον πρὸς τοὺς χριστιανούς ἡγεμόνας, καὶ οἱ καρδιναλικοὶ
 πῖλοι νὰ καταργηθῶσιν ἐξ ὀλοκλήρου, ὡς μὴ ὑπάρχοντα γεγραμμέ-
 να που τῶν πρακτικῶν τῶν ἁγίων Πατέρων, οὔτε τῶν συνηθειῶν τῆς
 ἀρχετύπου Ἀποστολικῆς ἡμῶν ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὥστε οἱ χρι-
 στιανοὶ ἱερεῖς νὰ μὴ φαίνωνται ὡς πίθηκες, καὶ γίνωνται καταγέλαστοι
 παρὰ τῶν μὴ χριστιανικῶν ἐθνῶν.

ΑΡΘΡΟΝ Ι'.

« Ἡ λατρεία τῶν εἰκόνων δέον νὰ ἐμποδισθῇ ὀλοσχερῶς. »

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Κ' ἀρθρου.

Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἐσεβάσθησαν τὰς εἰκόνας, μιμούμενοι τὸν Αὔ-

« οὐ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος; » Ὡστε καὶ κατὰ τοῦτο διδάξατέ
 γαρ, ὅστις, ἅμα ἰδὼν τὴν ἀχειροποίητον εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος, ἐθερα-
 πεύθη ἐντελῶς ἐκ τῆς νόσου του, ὡς καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ
 ζωγραφισθεῖσαι ἱεραὶ εἰκόνες τῆς Θεοτόκου ποιῶσιν ἔτι καθ' ἐκάστην
 μυρία θαύματα, ἀλλὰ δὲν ἐλάτρευσαν αὐτὰς ὡς εἰδῶλα, παρὰ μὲ τὴν
 ἔννοιαν « προσβλέποντες εἰς τὴν εἰκόνα, νὰ ἀναπολῶσι τὸν νοῦν εἰς τὸ
 πρωτότυπον, » πᾶσα δὲ περαιτέρω γινομένη λατρεία εἶναι ἀσυγχώρη-
 τος παρ' ἡμῖν· ἂν δὲ ὑμεῖς νομίζητε, ὅτι οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἔφθασαν
 εἰς τοιοῦτον βαθμὸν εἰδωλολατρείας, ὥστε νὰ νομίζωσιν ὅτι ἐντὸς τοῦ
 ξύλου καὶ τῆς βαφῆς ἐνυπάρχει ὁ δεῖνα ἢ δεῖνα ἅγιος, δύνασθε διὰ
 μόνων διδαχῶν ἐπ' ἀμβωνος, νὰ διδάξητε τοὺς χριστιανούς σας τὸ πῶς
 δεῖ προσκυνεῖν αὐτὰς, χωρὶς νὰ καταργήσητε ταύτας ἐξ ὀλοκλήρου,
 ἵνα μὴ συμβῶσι νέα σκάνδαλα καὶ νέα αἰρέσεις ἐν τῇ Παλαιᾷ ὑμῶν
 ὀνομασθησομένη Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

ΑΡΘΡΟΝ ΙΑ'.

« Ἡ λατρεία τῶν ἱερῶν λειψάνων καταδιώκεται ὑπὸ τοῦ κράτους
 καὶ καταργεῖται καθ' ὀλοκλήριαν. »

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ΙΑ' ἀρθρου.

Σᾶς δικαίῳ, φίλοι Γερμανοί, καὶ περὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀρθρου, τοῦ ἀφο-
 ρῶντος τὴν λατρείαν τῶν ἱερῶν λειψάνων· διότι τὸ Καθολικὸν τῆς Δύ-
 σεως ἱερατεῖον καὶ ὅσα κτηνῶν περιχρυσῶσαν προσέφερον εἰς προσκύ-
 νησιν τῶν χριστιανῶν, ὡς καὶ δακρυβόρους εἰκόνας, καὶ μέχρι πρὸ
 15 ἐτῶν ἀνεκάλυψε τὴν μεμβράνην τῆς περιτομῆς τοῦ Χριστοῦ ἐν
 Γαλλίᾳ, πρᾶγμα καταγέλαστον διὰ τὴν σοφὴν Εὐρώπην, τὰς ὁποίας
 καὶ ὁ ἀχθοφόρος σήμερον εἰς τὸν ΙΘ' αἰῶνα πρέπει νὰ περιφρονῇ ὡς ἀ-
 πάτην τοῦ ἱερατείου του· ἀλλὰ παρ' ἡμῖν τὰ ἱερά λείψανα οὐδέποτε
 ἐλατρεύθησαν, παρὰ μόνον ἐσεβάσθησαν καὶ ἐτιμήθησαν ὡς στρατιῶται
 τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ· ἀφοῦ τιμῶμεν σήμερον μὲ μυρίας τιμὰς τοὺς
 ἀγωνισθέντας ὑπὲρ πατρίδος, πόσω πλείότερον πρέπει νὰ τιμήσωμεν
 τοὺς ἀγωνισθέντας ὑπὲρ τῆς διδαχθείσης ἀληθείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν

τοὺς χριστιανοὺς ὑμῶν νὰ μὴ λατρεύωσιν, ἀλλὰ νὰ σέβωνται
καὶ τιμῶσιν, ὡς ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, τὰ ἱερά λείψανα τῶν ἁγίων.

Ἐτι ἐν τῷ τέλει τῶν παρατηρήσεών μου, ὑπενθυμίζω ὑμᾶς, φίλοι
Γερμανοὶ, ν' ἀπορρίψητε ἐν ἀρχῇ τῶν συνεδριάσεων ὑμῶν τὴν προσ-
θήκην εἰς τὸ σύμβολον τῆς πίστεως ὑμῶν « Καὶ ἐκ τοῦ
Υἱοῦ » (fillioque)· διότι οὐδαμοῦ τῶν Ἱερῶν Εὐαγγελίων εὑρηται ἡ
προσθήκη αὕτη· ὡς καὶ τὸ ἀνύπαρκτον Καθαρτήριον πῦρ, εἰς
τοῦ ὁποίου τὴν ὑπαρξιν ἂν ἐπιμένωσιν οἱ φίλοι τῶν Παπῶν, ὡς δῆλον
ὑπάρχοντος, ἅς κατακαύσῃ τοὺς ἐφευρετὰς αὐτοῦ Πάπας.

Περὶ δὲ τῆς δικαίας ὑμῶν ἀγανακτήσεως καὶ τοῦ δικαίου ὑμῶν μί-
σους κατὰ τῆς βλασφημίας, « ὅτι ὁ Πάπας εἶναι ἀναμάρτητος,
ἀλάθηστος, » σᾶς λέγω ὅτι μεταξὺ τῶν λογίων τῆς Εὐρώπης
εἶναι ἀρχαῖον καὶ πολὺ ἀρχαῖον τὸ κατὰ τῶν Ἀντιχρίστων Παπῶν
μῖσος, ὡς σᾶς εἶναι γνωστὸν, ἀλλ' ἐσιώπων, ἵνα μὴ καῶσιν εἰς τὸ πῦρ
ὡς αἵρετικοὶ, ἢ ἵνα μὴ καταδιωχθῶσι μέχρι θανάτου ὑπὸ τῶν Καθολι-
κῶν κυβερνήσεων, ὡς συνέβαινεν, ὡς χθὲς καὶ πρῶην, εἰς τὰ Καθολικά
Κράτη. Τῷ 1848 πολλοὶ τῶν προσφύγων Ἰταλῶν εἰς Κωνσταντινού-
πολιν, καταδιωχομένων ὑπὸ τοῦ Πάπα καὶ Βόμβα (βασ. Νεαπόλεως),
διὰ τὰ φιλελεύθερα αὐτῶν φρονήματα, εἶχον τινὰς φίλους τούτων,
οἵτινες εἶχον κρεμασμένην τὴν εἰκόνα τοῦ Πάπα Πίου Θ' εἰς τοὺς ἀπο-
πάτους αὐτῶν· ἐκ τούτου δύνασθε νὰ συμπεράνητε, πόσον μῖσος
τρέφουσιν οἱ Καθολικοὶ λαοὶ τῆς Εὐρώπης κατὰ Παπῶν, ἀλλ' ἐφοβοῦν-
το τὰς συνεπείας καὶ ἐσιώπων· ἤδη δὲ ὅτε ἡ φίλη ἡμῶν Γερμανία,
ὀπλισθεῖσα κατὰ παπῶν, ἤρε τὸ παραπέτασμα τῆς ἀπάτης, καὶ ἐλά-
κτισε τὴν τῶν Παπῶν δυναστείαν, ἅς εἶναι βεβαία, ὅτι ὅλοι οἱ Καθο-
λικοὶ λαοὶ τῆς Εὐρώπης, καὶ κατόπιν οἱ Λουθηρανοὶ καὶ Καλθινισταί,
θέλουν τὴν ἀκολουθήσει· καὶ εὐχομαι νὰ πλησιάσῃτε πάντες εἰς τὴν
ἡμετέραν ὀρθόδοξον πίστιν, ὡς τὴν μόνην ἀρχέτυπον ἀποστολικήν, καὶ
γενήσεται, κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μία
ποιμνὴ, εἰς ποιμνὴν. Γένοιτο !!!

Ἄ ταπεινὸς Μ. ΜΕΛΙΡΡΥΤΟΣ.

1871 κατ' Αὐγούστον μῆνα.

 **SISMANOGGIO**
MEGARO